

DOI: 10.18523/2519-4739.2024.9.1.10-15

УДК 336.02+336.717+336.742+336.743+336.748+339.743

Гладких Д. М.

<https://orcid.org/0000-0001-5276-5521>

МІЖНАРОДНІ РЕЗЕРВИ ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Досліджено динаміку міжнародних резервів країн-лідерів за значенням цього показника.

Поточний обсяг міжнародних резервів України (ключовий індикатор Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки держави) станом на квітень 2024 р. визначено як «оптимальний».

Описано ключові чинники, що впливають на динаміку міжнародних резервів України, зокрема: надходження на користь уряду від зовнішніх партнерів, виплати, пов'язані з обслуговуванням та погашенням зовнішнього боргу, валютні інтервенції НБУ на міжбанківському ринку.

Досліджено проблему «проїдання» більшої частини зовнішніх надходжень на користь уряду від країн-партнерів через механізм валютних інтервенцій НБУ, що спрямовані на підтримку курсу гривні. Основними чинниками, що зумовили безпрецедентні витрати резервів на підтримку курсу, визначено такі: суттєве зростання дефіциту зовнішньої торгівлі товарами та послугами в умовах війни, зростання залишків на валютних рахунках нефінансових корпорацій, значна частина яких не бажає продавати наявні валютні кошти за поточним курсом, радикальне зростання витрат біженців за кордоном з використанням платіжних карток, емітованих українськими банками, що обліковуються в платіжному балансі як «подорожі» в межах статті «імпорт послуг».

Обґрунтовано доцільність відновлення нормативу обов'язкового продажу валютних надходжень експортерів, розмір якого мають спільно визначити уряд та Національний банк.

Визначено доцільність збільшення частки золота в структурі міжнародних резервів з урахуванням суттєвого зростання його вартості в довгостроковому часовому періоді (з близько 300 дол. США за унцію у 2000 р. до майже 2400 дол. США у квітні 2024 р.). Також запропоновано оптимізувати структуру резервів за рахунок зростання ваги валют, що активно використовуються в розрахунках з країнами-партнерами, передусім євро та китайських юанів.

Ключові слова: міжнародні резерви, валюта, експорт, імпорт, золото, долари США, євро, китайські юані, НБУ.

JEL classification: E42, E50, E58, F31, F32, F34, F35

Вступ і постановка проблеми. З початку 2022 р. на тлі широкомасштабних воєнних дій Україна стикнулася зі значним падінням обсягу міжнародних резервів, що активно витрачались як для обслуговування зовнішніх зобов'язань країни, так і, насамперед, на підтримку фіксованого (до осені 2023 р.) валютного курсу гривні на безготівковому міжбанківському ринку, що було необхідно для безперебійного надходження широкої номенклатури

товарів критичного імпорту. З розширенням міжнародної підтримки з боку країн-партнерів міжнародні резерви відновили позитивну динаміку, а їхній обсяг суттєво перевищив довоєнний рівень. Ці обставини актуалізують проблеми оцінки впливу міжнародних резервів на фінансову та економічну безпеку держави, пошуку шляхів їх подальшого зростання, більш ефективного використання та оптимізації їхньої структури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Актуальна проблематика грошово-кредитної політики України охоплює, серед іншого, чинники нестабільності фінансової системи (Геєць, 2020), забезпечення фінансової безпеки держави (Болгар та ін., 2018), визначення найбільш ефективних заходів у сфері забезпечення економічної безпеки країни (Єфименко, 2018), загальної ефективності грошово-кредитної політики (Барановський та ін., 2019), інституційної спроможності центробанку як суб'єкта реалізації грошово-кредитної політики (Любіч та ін., 2020), ефективності грошового каналу грошово-кредитної трансмісії (Науменкова та ін., 2022), керованості інфляцією (Данилишин, 2022), курсової політики (Дзюблюк, 2018), оптимальності валютного курсу гривні (Кораблін, 2018), депозитів населення як основного елементу банківських пасивів (Коваленко & Зваричук, 2021).

Невирішені частини проблеми. Вкрай актуальною та дискусійною наразі залишається проблема вдосконалення поточної політики держави, спрямованої на ефективне управління міжнародними резервами країни в умовах довготривалого збройного конфлікту.

Мета та завдання. Метою статті є дослідження найважливіших проблем, пов'язаних із динамікою міжнародних резервів, ключових чинників, що впливають на їхній обсяг і структуру, змісту заходів держави, спрямованих на їх накопичення та раціональне використання

в контексті забезпечення економічної безпеки держави, обґрунтування найбільш невідкладних заходів, спрямованих на подолання проблем у цій сфері.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Згідно з визначенням НБУ, міжнародні резерви є ліквідними фінансовими активами держави, що можуть бути використані на регулятивні чи інші потреби, які мають загальноекономічне значення. Ці види активів контролюються та управляються органами грошово-кредитного регулювання і визнаються світовим співтовариством як міжнародні (Національний банк України, 2024а).

Статистика Світового банку, що містить узагальнену інформацію про обсяг міжнародних резервів кожної держави, починаючи з 1960 р., зазвичай публікується зі значним часовим лагом (два квартали). Отже, найбільш «свіжа» (станом на квітень 2024 р.) статистика дає можливість визначити групу країн-лідерів за розміром міжнародних резервів лише станом на 01.01.2023 та оцінити динаміку цього показника за попередній рік (табл. 1).

Дані, наведені в табл. 1, дають підстави стверджувати, що:

- 18 із 20 країн-лідерів за розміром міжнародних резервів протягом 2022 р. скоротили їхній обсяг; до того ж відносно зростання резервів двох країн (від 0 до 1 %) цілком вкладається в межі статистичної похибки;

Таблиця 1. Країни-лідери за розміром міжнародних резервів

Країна	01.01.2022, млрд дол. США	Місце	01.01.2023, млрд дол. США	Місце	Динаміка за рік, %
Китай	3427,9	1	3306,8	1	-4
Японія	1405,7	2	1227,6	2	-13
Швейцарія	1109,8	3	923,6	3	-17
США	716,2	4	706,6	4	-1
Росія	632,2	6	581,7	5	-8
Індія	638,5	5	567,3	6	-11
Саудівська Аравія	473,9	8	478,2	7	1
Гонконг (Китай)	496,9	7	424,0	8	-15
Республіка Корея	463,3	9	423,4	9	-9
Бразилія	362,2	11	324,7	10	-10
Сінгапур	425,1	10	296,6	11	-30
Німеччина	295,7	12	293,9	12	-1
Франція	244,3	14	242,4	13	-1
Італія	227,5	15	224,6	14	-1
Таїланд	246,0	13	216,5	15	-12
Мексика	207,8	17	201,1	16	-3
Ізраїль	212,9	16	194,2	17	-9
Велика Британія	194,2	18	176,4	18	-9
Польща	166,0	20	166,7	19	0
Чехія	173,6	19	140,0	20	-19
...
Україна	31,0	56	28,5	57	-8

Джерело: розраховано автором за даними Світового банку (World Bank, 2024)

• станом на 01.01.2023 Україна посідала 57-ме місце за розміром міжнародних резервів (мінус 1 позиція за рік), до того ж динаміка показника відповідає загальносвітовому тренду (-8 %).

Одним із ключових показників валютної безпеки (як складового елементу фінансової безпеки держави) серед переліку індикаторів економічної безпеки держави, затверджених Наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України» № 1277 (2013, 29 жовтня), є індикатор 9.5.3 «Валові міжнародні резерви України, місяців імпорту». Відносний розмір валових міжнародних резервів у місяцях імпорту характеризує рівень фінансової безпеки держави щодо тривалості автономного безпечного функціонування у разі припинення надходження валюти до міжнародних резервів, що може бути викликано низкою причин. Значення індикатора розраховується як відношення валових міжнародних резервів країни станом на дату до середньомісячної вартості критичного імпорту. Оптимальне значення показника – 5, задовільне – 3, незадовільне – 2,5, небезпечне – 2, критичне – 1,5.

Станом на 01.04.2024 обсяг міжнародних резервів України, за даними НБУ (Національний банк України, 2024b), становив 43,8 млрд дол. США, що є черговим історичним максимумом за всі роки спостережень. Протягом березня їхній обсяг зріс на 18 %. Така динаміка зумовлена значним (понад 9 млрд дол. США) обсягом надходжень від іноземних донорів, що суттєво перевищили боргові виплати держави в іноземній валюті та чистий продаж валюти регулятором. Обсяг міжнародних резервів станом на 01.04.2024 гарантує фінансування 5,8 міс. майбутнього імпорту, що характеризує значення цього показника як «оптимальне».

На рисунку показано динаміку міжнародних резервів України з 01.02.2022.

Ключовими чинниками, що забезпечили динаміку міжнародних резервів України (див. рисунок), були такі:

1. *Надходження на користь уряду у вигляді кредитів та грантів*, що в період з 01.01.2022 по 31.03.2024 загалом становили близько 90 млрд дол. США.

2. *Витрати на обслуговування та погашення державного боргу*, що за цей період перевищили 21 млрд дол. США.

3. *Чистий продаж валюти НБУ (кошти, витрачені на підтримку відносної курсової стабільності гривні під час війни)* – понад 59 млрд дол. США, або близько 2,2 млрд дол. США середньомісячно.

Основними чинниками, що зумовили безпрецедентні витрати резервів на підтримку курсу гривні, стали такі:

• Від початку війни середньомісячний обсяг торгів на міжбанку (без інтервенцій НБУ) скоротився з 9,8 млрд дол. США у 2021 р. до 0,9 млрд дол. США у березні – грудні 2022 р. та 1,1 млрд дол. США у 2023 р. Це пов'язано з падінням експорту товарів і послуг, а отже пропозиції валюти (2021 р. – 82 млрд дол. США, 2022 р. – 58 млрд дол. США, 2023 р. – 51 млрд дол. США) на тлі зростання імпорту (2021 р. – 84 млрд дол. США, 2022 р. – 83 млрд дол. США, 2023 р. – 89 млрд дол. США). Натомість завдяки інтервенціям НБУ середньомісячний обсяг торгів на міжбанку (міжбанк + інтервенції) у березні – грудні 2022 р. становив 3,2 млрд дол. США, а у 2023 р. – 3,5 млрд дол. США. Від початку війни на валютному ринку спостерігалось абсолютне домінування НБУ, натомість обсяг «чистого» міжбанку не перевищував 2 млрд дол. США на місяць (у 5–6 разів менше, ніж до війни), водночас вплив попиту на готівкову валюту на загальний стан валютного ринку був незначним.

• Обсяг валютних депозитів нефінансових корпорацій (що є основним джерелом пропозиції валюти на міжбанку) протягом 2022–2023 рр. коливався в межах 6–8 млрд дол. США з тенденцією поступового зростання. Очевидно, така динаміка пов'язана з небажанням значної частини підприємств продавати валюту за поточним курсом.

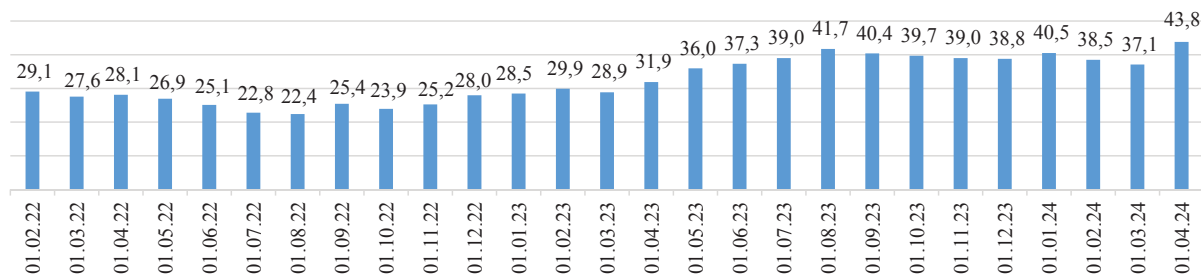

Рисунок. Міжнародні резерви України, млрд дол. США

Джерело: побудовано автором за даними (Національний банк України, 2024с)

• Ключовою складовою платіжного балансу країни є стаття «імпорт послуг» (2021 р. – 14 млрд дол. США, 2022 р. – 28 млрд дол. США, 2023 р. – 25 млрд дол. США). Основним складовим елементом цієї статті є «подорожі», що містять витрати біженців за кордоном (2021 р. – 6 млрд дол. США, 2022 р. – 20 млрд дол. США, 2023 р. – 18 млрд дол. США). Витрати емігрантів здійснюються, зокрема, з гривневих карток, що змушує банки, які обслуговують ці карткові рахунки, виходити на міжбанк і купувати валюту для покриття дефіциту коштів на їхніх коррахунках в іноземних банках-кореспондентах. Саме тому НБУ був змушений встановити жорсткі щомісячні ліміти на гривневі транзакції за кордоном.

Основними проблемами, пов'язаними з динамікою міжнародних резервів України, слід вважати також їхню неоптимальну структуру, що проявляється, зокрема, у:

- мінімальній вазі золота в структурі міжнародних резервів,
- абсолютному домінуванні долара США у валютній частині міжнародних резервів.

Золото є вкрай специфічним інструментом інвестицій як центробанків, так і інших учасників ринку (банків, фізичних осіб тощо), що можна пояснити передовсім високими транзакційними витратами, пов'язаними з купівлею, продажем та зберіганням фізичного золота, доволі значною маржею між цінами купівлі та продажу, високою волатильністю цін на цей банківський метал. Проте аналіз динаміки світових цін на золото, починаючи з 2000 р., свідчить про зростання їх у майже 8 разів – з близько 300 до майже 2400 дол. США за унцію у квітні 2024 р. Натомість Україна традиційно демонструє мінімальну схильність до диверсифікації власних міжнародних резервів за рахунок збільшення частки золота. Отже, станом на 01.01.2024 та на 01.04.2024 вага золота в міжнародних резервах була незмінною (лише 4,4 %, або еквівалент 1,8 млрд дол. США та 1,9 млрд дол. США відповідно).

Структура міжнародних резервів країни в розрізі валют (табл. 2) також свідчить про аномальне домінування в ній долара США, що не відповідає загальносвітовим тенденціям зростання частки розрахунків в альтернативних валютах, переважно євро та китайських юанях. Натомість більш «здоровою» структура резервів, очевидно, має передбачати поступову їх гармонізацію за рахунок зростання частки валют, що використовуються в експортно-імпортних контрактах суб'єктів ЗЕД з країнами-партнерами.

Висновки та пропозиції щодо подальших досліджень

1. Обсяг міжнародних резервів України станом на 01.04.2024 гарантує фінансування 5,8 міс. майбутнього імпорту, що характеризує значення цього показника як «оптимальне».

2. Чистий продаж валюти НБУ (кошти, витрачені на підтримку відносної курсової стабільності гривні під час війни) протягом січня 2022 р. – березня 2024 р. перевищив 59 млрд дол. США, або близько 2,2 млрд дол. США середньомісячно, що становить дві третини надходжень на користь уряду у вигляді кредитів і грантів, отриманих у цей період. Отже, за відносну курсову стабільність гривні країна сплатила надзвичайно високу ціну.

3. Основними чинниками, що зумовили безпрецедентні витрати резервів на підтримку курсу гривні, стали суттєве зростання дефіциту зовнішньої торгівлі товарами та послугами, зростання залишків на валютних рахунках нефінансових корпорацій (небажання підприємств продавати валюту за поточним курсом), радикальне зростання витрат біженців за кордоном, що обліковуються в платіжному балансі як «подорожі» або «імпорт послуг».

4. Динаміка зростання коштів на валютних рахунках юридичних осіб свідчить про доцільність розгляду можливості повернення до практики обов'язкового продажу частини валютної

Таблиця 2. Структура міжнародних резервів України в розрізі валют станом на 01.01.2024

Валюта	Сума, еквів. млн дол. США	Частка в резервах, %
Долари США	37 289	92,0
Євро	1937	4,8
Китайські юані	550	1,4
Японські єни	339	0,8
Англійські фунти ст.	364	0,9
Валюти, що не входять до складу СПЗ	35	0,1
РАЗОМ	40 514	100,0

Джерело: розраховано автором за даними (Національний банк України, 2024с)

виручки підприємств-експортерів. Термін впровадження та інші параметри цього нормативу мають стати предметом фахової дискусії уряду та Національного банку.

5. Аналіз довгострокової динаміки цін на золото свідчить про необхідність поступового збільшення частки цього банківського металу в структурі міжнародних резервів країни з урахуванням зростання його вартості з 2000 р. у 8 разів.

6. Структура міжнародних резервів України в розрізі валют свідчить про абсолютне домінування в ній долара США (92 %), що в середньостроковій перспективі потребуватиме вжиття заходів, спрямованих на гармонізацію структури резервів за рахунок зростання ваги інших валют, що активно використовуються в розрахунках з країнами-партнерами, передусім євро та китайських юанів.

Список літератури

- Барановський, О. І., Кужель, М. О., Жерліцин, Д. М., Сокирко, О. С., Нечипоренко, А. В. (2019). Економетричні моделі ефективності монетарної політики в Україні. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*, 3(30), 226–235. <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/1951/1969>
- Болгар, Т., Бухтіарова, А., Чорна, С., Ястремська, О. (2018). Прогнозування рівня фінансової безпеки країни (на прикладі України). *Investment Management and Financial Innovations*, 3(15), 304–317.
- Гесць, В. М. (2020). *Феномен нестабільності – виклик економічному розвитку*. Академперіодика.
- Данилишин, Б. М. (2022, 14 листопада). Керованість інфляцією: наслідки для повного суспільства. *Українська правда*. <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/11/14/693781>
- Дзюблюк, О. В. (2018). Валютно-курсова політика як ключовий фактор макроекономічної стабілізації. У *Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія і виклики глобалізації. Матеріали П'ятнадцятої Ювілейної Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених (29–30 березня 2018 р.)* (с. 138–140). THEU. <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/28138/1/138.PDF>
- Єфименко, Т. І. (2018). Монетарні інструменти економічної безпеки держави. *Фінанси України*, 1, 7–30.
- Коваленко, В. В., & Зваричук, Н. М. (2021). Заощадження домогосподарств та їх місце у формуванні ресурсної бази банків. In *Science and Practice, Actual Problems, Innovations. Abstracts of VIII International Scientific and Practical Conference, Amsterdam, Netherlands, November 09-12* (pp. 95–101). https://books.google.com.ua/books?hl=en&lr=&id=z6NREAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA95&dq=info:txqHGE63a1QJ:scholar.google.com&ots=_8b92ozVkf&sig=k0tQ00A94pJMczGSYNA0WzP MbO8&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
- Кораблін, С. О. (2018). Валютний курс. *Економічна теорія*, 2, 92–119.
- Любич, А. О., Шульга, Н. П., Бортніков, Г. П. (2020). Незалежність центрального банку як органу монетарної політики. *Фінанси України*, 11, 35–55.
- Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України» № 12777 (2013, 29 жовтня). <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>
- Національний банк України. (2024a). Міжнародні резерви. <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external>
- Національний банк України. (2024b). Міжнародні резерви зросли до 43,8 млрд дол. США за підсумками березня. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/mijnarodni-rezervi-zrosli-do-438-mlrd-dol-ssha-za-pidsumkami-bereznya-onovivshi-istorichniy-rekord-nezaleznoyi-ukrayini>
- Національний банк України. (2024c). Міжнародні резерви та ліквідність в іноземній валюті, за станом на кінець періоду. https://bank.gov.ua/ua/statistic/sdds#ir_fcl
- Науменкова, С. В., Міщенко, С. В., Міщенко, В. І. (2022). Ефективність функціонування грошового каналу монетарної трансмісії в Україні. *Економічний простір*, 179, 108–115.
- World Bank. (2024). Total reserves (includes gold, current US\$). <https://data.worldbank.org/indicator/FI.RES.TOTL.CD?view=chart>

References

- Baranovskyi, O. I., Kuzheliev, M. O., Zherlitsyn, D. M., Sokyрко, O. S., & Nechiporenko, A. V. (2019). Econometric models of the effectiveness of monetary policy in Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 3(30), 226–235. <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/1951/1969> [in Ukrainian].
- Bolhar, T., Bukhtiarova, A., Chorna, S., & Yastremska, O. (2018). Forecasting the level of financial security of the country (on the example of Ukraine). *Investment Management and Financial Innovations*, 15(3), 304–317 [in Ukrainian].
- Danylyshyn, B. (2022, November 14). Controlling Inflation: Implications for Postwar Society. *Ukrainska pravda*. <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/11/14/693781> [in Ukrainian].
- Dziubliuk, O. (2018). Exchange rate policy as a key factor of macroeconomic stabilization. In *Materials of the Fifteenth Anniversary International Scientific and Practical Conference of Young Scientists "Economic and Social Development of Ukraine in the 21st Century: National Vision and Challenges of Globalization" (March 29-30, 2018)* (pp. 138–140) [in Ukrainian].
- Geyets, V. (2020). *The phenomenon of instability is a challenge to economic development*. Akadempriodika [in Ukrainian].
- Iefymenko, T. (2018). Monetary tools of the state economic security. *Finance of Ukraine*, 1, 7–30 [in Ukrainian].
- Korablin, S. (2018). Exchange rate. *Economic theory*, 2, 92–119 [in Ukrainian].
- Kovalenko, V., & Zvarychuk, N. (2021). Savings of households and their place in the formation of the resource base of banks. In *Science and Practice, Actual Problems, Innovations. Abstracts of VIII International Scientific and Practical Conference, Amsterdam, Netherlands, November 09-12, 2021* (pp. 95–101). https://books.google.com.ua/books?hl=en&lr=&id=z6NREAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA95&dq=info:txqHGE63a1QJ:scholar.google.com&ots=_8b92ozVkf&sig=k0tQ00A94pJMczGSYNA0WzP MbO8&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false [in Ukrainian].
- Lyubich, A., Shulga, N., & Bortnikov, H. (2020). Independence of the central bank as a body of monetary policy. *Finance of Ukraine*, 11, 35–55 [in Ukrainian].
- National Bank of Ukraine. (2024a). Total reserves. <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external> [in Ukrainian].
- National Bank of Ukraine. (2024b). Total reserves increased to 43.8 billion dollars USA according to the results of March. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/mijnarodni-rezervi-zrosli-do-438-mlrd-dol-ssha-za-pidsumkami-bereznya-onovivshi-istorichniy-rekord-nezaleznoyi-ukrayini>
- National Bank of Ukraine. (2024c). Total reserves and liquidity in foreign currency, as of the end of the period. https://bank.gov.ua/ua/statistic/sdds#ir_fcl [in Ukrainian].
- Naumenkova, S., Mishchenko, S., & Mishchenko, V. (2022). Effectiveness of functioning of the money channel of monetary

transmission in Ukraine. *Economic Space*, 179, 108–115 [in Ukrainian].
Order of the Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine “On the approval of Methodological recommendations for calculating the level of economic security of Ukraine”

No. 1277 (2013, October 29). <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text> [in Ukrainian].
World Bank. (2024). Total reserves (includes gold, current US\$). <https://data.worldbank.org/indicator/FI.RES.TOTL.CD?view=chart>

Dmytro Hladkykh

TOTAL RESERVES AS A FACTOR OF THE ECONOMIC SECURITY OF THE STATE

Abstract

The purpose of the article is to study the most important problems related to the dynamics of total reserves, key factors affecting their volume and structure, the content of state measures aimed at their accumulation and rational use in the context of ensuring the economic security of the state, justification of the most urgent measures, aimed at overcoming existing problems in this area. General scientific and special methods are used: description, comparison, analysis, grouping, synthesis, theoretical generalization, abstract-logical. The volume of total reserves of Ukraine as of April 1, 2024 guarantees financing for 5.8 months of future imports, which characterizes the value of this indicator as “optimal”. The NBU’s net currency sales (funds spent on maintaining the relative exchange rate stability of the hryvnia during the war) during January 2022 – March 2024 exceeded USD 59 billion, or about USD 2.2 billion per month on average, which is two-thirds revenues in favor of the government in the form of loans and grants received during this period. The main factors that led to the unprecedented spending of reserves to support the hryvnia exchange rate were a multiple increase in the deficit of foreign trade in goods and services, an increase in balances on foreign currency accounts of non-financial corporations (the unwillingness of enterprises to sell currency at the current exchange rate), a radical increase in the expenses of refugees abroad, which are accounted for in balance of payments as “travel” or “import of services”. The dynamics of the growth of funds in the foreign currency accounts of legal entities indicates the expediency of considering the possibility of returning to the practice of mandatory sale of part of the foreign currency earnings of exporting enterprises. The parameters of this regulation should become the subject of a professional discussion between the government and the National Bank. Analysis of the long-term dynamics of gold prices indicates the need for a gradual increase in the share of this banking metal in the structure of the country’s total reserves, taking into account the 8-fold increase in its value since 2000. The structure of the country’s total reserves in terms of currencies shows the absolute dominance of the US dollar in it (92 %), which in the medium term will require taking measures aimed at harmonizing the structure of reserves due to the increase in the weight of other currencies that are actively used in settlements with partner countries, primarily euros and Chinese yuan.

Keywords: total reserves, currency, exports, imports, gold, US dollars, euros, Chinese yuan, National Bank of Ukraine (NBU).

Матеріал надійшов 12.05.2024

Гладких Дмитро Михайлович – доктор економічних наук,
доцент кафедри фінансів Національного університету «Києво-Могилянська академія»

Hladkykh Dmytro – Doctor of Economics, Associate Professor of the Finance Department,
National University of Kyiv-Mohyla Academy

<https://orcid.org/0000-0001-5276-5521>

d.hladkykh@ukma.edu.ua

Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0)